

Геніями не народжуються, геніями стають

Інтерактивний виховний захід . 2-А клас, 14 березня

Цілі: *пізнавальна* — поглибити знання учнів про видатні постаті сучасності й минулих поколінь людства, розширити коло інтересів дітей, залучити до активного користування сучасними інформаційними джерелами;

практична — вчити дітей мислити логічно й послідовно, робити власні висновки з опрацьованої інформації, розвивати мотиваційний аспект навчальної діяльності школярів та їхні творчі здібності;

виховна — формувати позитивні амбіції школярів щодо майбутніх життєвих успіхів, виховувати цілеспрямованість, наполегливість, відповідальність та необхідність взаємодопомоги в колективній справі, прищеплювати повагу до інтелектуальної праці.

Обладнання: телевізор (комп'ютер), мультимедійна презентація, проекти, підготовлені учнями.

Перебіг заходу

I. Мотивація діяльності

Учитель. Дорогі друзі! Перед нами на екрані не просто тема сьогоднішньої розмови, а запрошення до дискусії. Чи згодні ви з тезою, що геніями не народжуються, а стають?

Діти висловлюють свої думки.

Учитель. Звісна річ, думки ваші розійшлися. Ще б пак! Власне, самі питання — кого можна віднести до розряду геніїв, яке коріння геніальності, — дуже непрості. Навколо багатьох імен не згасають суперечки. Наприклад, багато дослідників стверджують, що геніальність передається спадково, накопичуючись, немов якась таємнича енергія, із покоління в покоління. Наприклад, у генеалогічному дереві Й.-С. Баха — 56 музикантів, із яких 20 — видатних.

У роді швейцарських математиків Бернуллі протягом двох століть було 14 великих учених. Великою кількістю талантів вирізнялися сім'ї Дарвіна, Штрауса, Кюрі. Але є генії, які вийшли з простих сімей, де мінімум у трьох-чотирьох

попередніх поколіннях не було видатних людей. Отже, щодо дискусії: прийняти чиюсь, можливо, протилежну думку можна лише у випадку, якщо вона чітко аргументована, тобто підкріплена фактами, проілюстрована конкретними прикладами з життя, скажімо, тих самих геніїв. Тож логічно було би спочатку запитати: а хто ж такий ГЕНІЙ? І що таке ГЕНІАЛЬНІСТЬ ?

Висловлювання дітей.

Учитель. Звернімося до тлумачного словника української мови.

«Геній — особа, наділена геніальністю, яка досконало знає що-небудь, уміє щось робити. В давньоримській міфології — дух, божество, покровитель людини в її діяльності».

«Геніальність — найвищий ступінь обдарованості людини, виразом якої є творчість, що має для життя суспільства історичне значення».

II . Очікування результатів

Учитель. Як бачите, у наукових джерелах є лише формулювання, констатація певних рис, якостей, притаманних саме генію. Але немає жодного слова, яке розкривало б, так би мовити, «механізм» геніальності. Тож поміркуймо разом над такими питаннями.

1) Чи можна бути геніальним від народження? Якщо так, то в чому і за яких умов виявляти меться така геніальність?

2) Чи можна розвинути звичайні людські здібності до рівня геніальності? Що для цього потрібно?

3) Які фактори впливають на формування генія? Який із них ви вважаєте вирішальним?

III . Надання необхідної інформації

Учитель. Спочатку я пропоную вам створити своєрідний «банк даних», написавши на ваших аркушах паперу якомога більше рис, якостей, які ви вважаєте притаманними геніальній людині. Оскільки кожен окремо і всі ми разом

обмірковуємо одну проблему, назвемо цей етап «мозковим штурмом». (робота в групах)

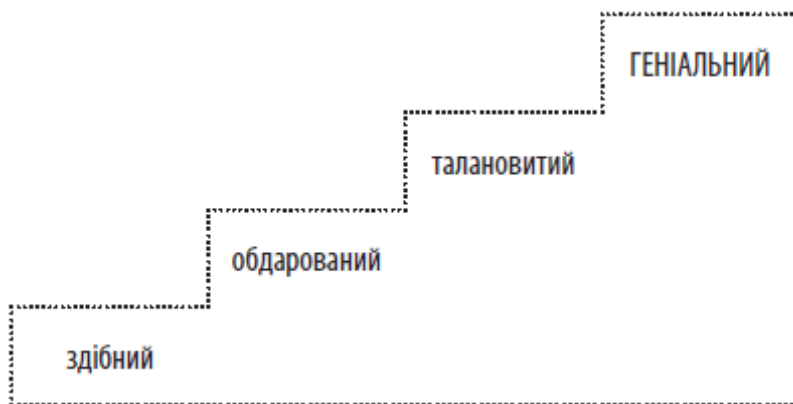
Пропоную перенести ці ваші думки на дошку.

Групи зачитують свої версії, а один учень записує їх у стовпчик. Ті риси, які повторюються, вдруге не записують. Слова синоніми розташовують поруч, через кому.

Приблизний перелік рис

Обдарований, талановитий, працьовитий, розумний, творчий, здібний, допитливий, наполегливий, енергійний, здогадливий, діяльний, ерудований, цілеспрямований, працьовитий, кмітливий тощо.

Учитель. А тепер знайдіть і підкресліть чотири характеристики-поняття, які безпосередньо визначають рівень здібностей людини, і розташуйте їх у логічному порядку так, щоб вони були ніби «сходишками», які послідовно ведуть до найвищого щабля — геніальності:

IV. Інтерактивна вправа

Учитель. А тепер, звісно, цікаво почути ваші приклади: кого з відомих вам людей можна розташувати на цих сходишках?

Діти наводять імена, починаючи зі своїх друзів-однокласників, аж до постатей видатних людей, яких, на їхню думку, можна вважати геніальними.

Серед цих імен — Леонардо да Вінчі, Людвіг ван Бетховен, Вольфганг Амадей Моцарт, Альберт Ейнштейн, Тарас Шевченко, Олександр Пушкін, Сергій

Павлович Корольов, Богдан Ступка, Леся Українка про яких окремі учні підготували маленькі повідомлення.

Учитель. Отже, будь-яка галузь людської діяльності — наука, мистецтво, культура, спорт, освіта, медицина — має своїх геніїв. І кожен із них піднявся до власної вершини все тими ж сходинками. Але ж повинна бути якась сила, що їх туди вабила й вела?

На домашнє завдання кожній із трьох груп треба було підготувати інформацію, докази, можливо знайти відповіді на ключові питання, які перед вами на слайді у висловлювання відомих людей.

- «Геніальність залежить головним чином від енергії» (М. Арнольд).
- «Геній — один відсоток натхнення й дев'яносто дев'ять відсотків поту» (Т. Едісон).
- «Геній є не що інше, як дар величезного терпіння» (Ж. Бюффон).

Кожна група представляє свій проект доводячи своє твердження, які вони готували в дома.

Діти-слухачі обговорюють почуту інформацію за трьома вказаними позиціями (метод дискусії), формулюють висновки.

Учитель. А тепер, я пропоную всім вам замислитися над так званою формулою успіху:

УСПІХ = ТАЛАНТ x ПРАЦЬОВИТІСТЬ

V. Підсумки, оцінювання результатів

Учитель. Дорогі друзі! У результаті колективної праці ви не тільки знайшли відповіді на ключові питання нашої проблеми, але й зробили для себе декілька важливих відкриттів.

1. Дізналися, що таке геніальність і чим вона відрізняється від таланту. Відповіді дітей. Отже,

талант — це високий ступінь обдарованості,

геніальність — це найвищий ступінь розвитку таланту, що дозволяє здійснювати принципові зрушення в тій чи іншій сфері творчості.

2. Зрозуміли, що, якою би здібною, талановитою, навіть геніальною не була людина, вона повинна мати сильну волю до подолання перешкод, стійкість у переконаннях та величезну працездатність. Російський письменник і критик XIX століття В. Г. Белінський писав, що геній «є сильна воля, яка все перемагає, все долає, яка не може зігнутись, не може відступити... Сила волі є однією з найголовніших ознак генія, є його міркою...»

3. Дійшли висновку, що є генії і таланти «від Бога», а є — «від себе». Геніальність, навіть якщо вона дана природою, сама по собі не існує, а виявляється величезною працездатністю, яка втілюється в геніальні результати.

Ніби ілюструють цю думку слова французького письменника Альбера Камю: «Геніальність може виявитись лише мимолітним шансом. Тільки робота й воля можуть дати їй життя й перетворити її на славу».

Отже, дорогі діти, кожен із вас, хто наполегливо працює, сумлінно ставиться до будь-якої справи, докладає до неї частку душі й розуму, як от сьогодні, — той перебуває на правильному шляху. Раніше чи пізніше, але шлях цей приведе вас якщо не до геніальності, то обов'язково до успіху, якого я вам щиро бажаю.